

CYNGOR CYMUNED LLANARTHNE COMMUNITY COUNCIL

Cofnodion Cyfarfod Tachwedd 2024 o Gyngor Cymuned Llanarthne a gynhaliwyd yn Neuadd Bentref Llanarthne ar 12/11/2024 am 19.00.

128/2024-2025 Presennol.

Cynghorwyr: R Pole (Is-Gadeirydd), Cyng Sir H Jones, G Jones, N Thomas, E Jenkins.

Clerc.

Cyfieithydd – C Llwyd.

129/2024-2025 I dderbyn ymddiheuriadau.

Cynghorwyr: Cynghorydd Sir A Davies, A Isaac (Cadeirydd), M Jones.

130/2024-2025 Derbyn datganiadau o ddiddordeb.

Cyng N Thomas – Cofnod **142/2024-2025** – Apêl Teganau Nadolig.

131/2024-2025 Cyfle i'r cyhoedd annerch y Cyngor ar eitemau ar yr agenda.

Dim.

132/2024-2025 Ystyried a nodi unrhyw bryderon plismona a/neu ddiogelwch ffyrdd.

Adroddodd y Cyng G Jones fod cerbyd wedi gwrthdaro ag arwydd pentref "Llanarthne" ar y ddynesfa o Gapel Dewi. **Penderfynwyd** i'r Clerc adrodd i'r adran berthnasol yng Nghyngor Sir Caerfyrddin.

Adroddodd y Cyng G Jones fod arwyddion/llynellau gwyn wedi eu paentio ar y briffordd ger Penallt Uchaf yn teithio i lawr yr allt tuag at y pentref a gofynnodd i'r Clerc holi am eu pwrpas. **Penderfynwyd** i'r Clerc gysylltu â'r adran berthnasol yng Nghyngor Sir Caerfyrddin.

Adroddodd y Cyng Sir H Jones a'r Cyng R Pole bod cerbyd wedi gwrthdaro â bolardiau ac wedi teithio drwy'r clawdd i'r cae ger GFGC. **Penderfynwyd** i'r Clerc adrodd i'r adran berthnasol yng Nghyngor Sir Caerfyrddin.

Adroddodd y Cynghorydd Sir H Jones bod goleuadau traffig yn cael eu defnyddio i reoli traffig yn ystod digwyddiad yn GFGC, a defnyddiwyd llifoleuadau i oleuo'r fynedfa i'r maes parcio gorlif ger Cwrt Arwel. Adroddodd fod y goleuadau llachar a llygredd sŵn yn achosi aflonyddwch i drigolion cyfagos yn enwedig pan oedd tractorau yn gorfod tynnu cerbydau oedd yn sownd o'r cae llawn dwr tan 23.30. Awgrymodd fod GFGC yn ystyried bod yn fwy cymdogol a chael mynediad i'r maes parcio gorlif trwy eu prif fynedfa. Mae Dr Lucy Sutherland yn ymwybodol o'r pryder gan fod y Cynghorydd Sir H Jones wedi adrodd y mater yn fuan wedyn. Mynegodd y Cyng R Pole bryder ynghylch cysylltu â GFGC eto gan mai dyma oedd eu digwyddiad cyntaf o ran gorfod defnyddio'r maes parcio gorlif ac maent eisoes yn ymwybodol o'r mater. Awgrymodd ganiatáu amser i GFGC i ailasesu'r sefyllfa. Trafododd aelodau'r Cyngor y mater, a chynigiwyd bod y Clerc yn e-bostio GFGC i ofyn yn garedig iddynt werthuso'r system bresennol. Cynigwyd gan y Cyng H Jones ac eiliwyd gan y Cyng G Jones. **Penderfynwyd** nodi.

133/2024-2025 Materion y Cyngor Sir - Cynghorydd Sir A Davies.

Dim.

134/2024-2025 Derbyn Adroddiadau'r Cadeirydd.

Diolchodd yr Is-Gadeirydd, Cyng R Pole i'r Cyng E Jenkins am gynrychioli Cyngor Cymuned Llanarthne yn yr Arddangosfa tân gwyllt yn Neuadd Bentref Llanarthne ar 01/11/2024 ac ar gyfer gosod y dorch yn y Gwasanaeth Coffa yn Eglwys Dewi Sant, Llanarthne ar 10/11/2024. Diolchodd aelodau'r Cyngor hefyd i'r Clerc am fformatio ac argraffu trefn y gwasanaeth.

135/2024-2025 Cadarnhau a Llofnodi Cofnodion Cyfarfod y Cyngor 08/10/2024.

Dywedodd y Cyng G Jones fod twmpathau cyflymder hefyd wedi'u trafod yng nghofnod **113/2024-2025. Penderfynwyd** i'r Clerc ychwanegu at y cofnodion.

Penderfynwyd cadarnhau cofnodion 08/10/2024. Cynigwyd gan y Cyng G Jones ac eiliwyd gan y Cyng N Thomas.

136/2024-2025 Materion yn codi o'r cofnodion uchod.

Dywedodd y Clerc wrth aelodau'r Cyngor fod yr holl faterion i'w datrys wedi eu gweithredu, ac os derbyniwyd gohebiaeth, anfonwyd copi o'r E-bost at bob aelod er gwybodaeth.

Yng nghyfarfod Hydref 2024, cofnod **124/2024-2025**, Dywedodd y Cyng R Pole fod angen rhoi sylw i gylchfan GFGC gan fod llwyni a glaswellt wedi gordyfu a bod angen paentio'r gwaith celf metel cyn y 25ain pen-blwydd yn 2025.

Derbyniwyd yr e-bost canlynol gan GFGC ar 08/11/2024 a'i anfon ymlaen at holl aelodau'r cyngor.

- Fel rhan o'n paratodau ar gyfer ein 25ain dathliadau byddwn yn adnewyddu sawl elfen ar draws y safle, bydd The Metal Artwork yn cael ei ail-baentio fel rhan o hyn.
- Er bod GFGC wedi gwneud rhywfaint o'r llystyfiant dros y blynyddoedd diwethaf rydym wedi cysylltu â Phrifyrdd Cyngor Caerfyrddin i ddeall y protocolau gofynnol, mae Arwyn Edwards wedi cadarnhau mai nhw sy'n cynnal a chadw'r gylchfan hon (E-bost ynghlwm)

Gweler isod os gwelwch yn dda -

“Gallaf gadarnhau bod y gylchfan dan sylw sy'n arwain oddi ar yr A48, i'r B4310 yn cael ei chynnal gan Briffyrdd Cyngor Sir Caerfyrddin”.

Dywedodd y Cyng E Jenkins fod Cyngor Sir Caerfyrddin wedi cytuno ar yr uchod yn 2020 ond nad oedd wedi cyflawni'r dasg yn rheolaidd yn unol â'r cytundeb.

Cytunodd y Cynghorydd Sir H Jones gyda'r datganiad a gofynnodd i'r Clerc gadarnhau'r cytundeb gyda Chyngor Sir Caerfyrddin. **Penderfynwyd** nodi.

Awgrymodd y Cynghorydd Sir H Jones y dylid gosod coeden neu gofeb ar y gylchfan gan fod y dderwen flaenorol wedi'i thorri i lawr gan breswlydd lleol fel pranc.

Dywedodd y Clerc nad oedd arian ar gael gan Gyngor Cymuned Llanarthne i brynu cofeb ond efallai y byddai cydweithio rhwng Cyngor Sir Caerfyrddin, GFGC, Cyngor Cymuned Llanarthne a Chyngor Cymuned Llanddarog yn bosiblwydd.

Awgrymodd y Cyng N Thomas gerflun llif gadwyn bren a wnaed gan grefftwr lleol a chynigiodd y dylid cynnal cyfarfod yn cynnwys pawb. **Penderfynwyd** i'r Clerc drafod y cynnig gyda Chyngor Cymuned Llanddarog ac adrodd i aelodau'r cyngor.

137/2024-2025 Nodi gohebiaeth neu restru i'w hystyried yng nghyfarfod y Cyngor sydd i ddod.

(Mae'r holl ohebiaeth berthnasol yn cael ei e-bostio at aelodau'r cyngor ar yr adeg y'i derbynir a dim ond yn cael ei ddwyn gerbron y cyfarfod os oes angen neu os gwneir cais penodol gan yr aelodau neu'r Clerc).

Dim.

138/2024-2025 Cynllunio.

Dim.

139/2024-2025 Taliadau.

Dim.

140/2024-2025 I nodi derbynebau.

Dim.

141/2024-2025 Adolygu Polisiâu a Phanel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol.

Adroddodd y Clerc nad oedd angen unrhyw ddiweddariadau na newidiadau i'r polisiâu cyfredol. Penderfynwyd nodi.

Adroddodd y Clerc mai'r swm priodol at ddibenion adran 137(4)(a) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (Deddf 1972) ar gyfer Cyngorau Cymuned a Thref yng Nghymru am y flwyddyn ariannol 2025-26 yw £11.10. **Penderfynwyd** nodi.

142/2024-2025 Ystyried ceisiadau am gyllid.

Roedd pob aelod wedi cael copi o bob cais yn ystod y flwyddyn ac os derbyniwyd hwy drwy'r post, cyhoeddodd y Clerc y cais ar lafar. Trafododd aelodau'r Cyngor yr holl geisiadau am arian, a phenderfynwyd rhoi swm i'r sefydliadau canlynol.

Apêl Teganau Nadolig - £100.00.

Radio Glangwili - £100.00.

Penderfynwyd i'r Clerc drefnu taliad.

143/2024-2025 Ystyried y Cyd-Opsiwn o aelodau ychwanegol.

Adroddodd y Clerc na dderbyniwyd unrhyw geisiadau gan aelodau o'r gymuned er gwaethaf hysbysebu'r sefyllfa yn yr hysbysfyrddau cymunedol, y wefan a'r cyfryngau cymdeithasol. Dywedodd y Cyng N Thomas y gallai fod ganddi barti â diddordeb posibl ac y byddai'n cysylltu cyn y cyfarfod nesaf. Gofynnodd aelodau'r Cyngor i'r Clerc gysylltu â CFFI Capel-Arthne i holi a oedd unrhyw ddiddordeb. **Penderfynwyd** nodi.

144/2023-2024 I drafod Adroddiad Archwilio Cymru 2023 - 2024.

Derbyniwyd yr e-bost canlynol gan Archwilio Cymru ar 12/11/2024 a'i anfon ymlaen at holl aelodau'r cyngor.

Adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol a barn archwilio

Tystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o'r Ffurflen Flynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31

Mawrth 2024 o Gyngor Cymuned Llanarthne. Mae fy archwiliad wedi'i gynnal ar ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru ac yn unol â gofynion y

Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Deddf 2004) a chanllawiau a gyhoeddwyd gan yr Archwilydd

Cyffredinol i Gymru.

Barn archwilio: Diamod

Ar sail fy archwiliad, yn fy marn i, nid oes unrhyw faterion wedi dod i'm sylw i'w rhoi achos pryder, mewn unrhyw ffordd berthnasol, y wybodaeth a adroddir yn hwn Ffurflen Flynyddol:

- heb ei baratoi yn unol ag arferion priodol.
- nad yw gofynion deddfwriaethol a rheoliadol perthnasol wedi'u bodloni;
- nad yw'n gyson â threfniadau llywodraethu'r Cyngor; a
- nad oes gan y Cyngor drefniadau priodol ar waith i'w sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd yn ei ddefnydd o adnoddau.

Materion eraill ac argymhellion

Tynnaf sylw'r Cyngor at y materion a'r argymhellion a ganlyn nad ydynt yn effeithio ar fy marn archwilio ond dylai'r Cyngor roi sylw iddo:

Gwiriadau Cymeradwyaeth y Cyngor

Llofnododd yr Archwilydd Mewnol y Ffurflen Flynyddol ar ôl y Cadeirydd. Rydym yn argymhell hynny wrth symud ymlaen, mae trefniadau'n cael eu rhoi ar waith i sicrhau bod yr Archwilydd Mewnol yn llofnodi'r Ffurflen Flynyddol gerbron y Cadeirydd.

Nid oes unrhyw faterion pellach yr hoffwn dynnu sylw'r Cyngor atynt.

Deryck Evans, Rheolwr Archwilio, Archwilio Cymru

Dros ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru

Dyddiad: 12/11/2024

Diolchodd yr aelodau i'r Clerc am ei waith trwyadl yn paratoi'r archwiliad a diolchodd y Clerc i'r Cyng A Isaac am ei chymorth. Cynigwyd gan y Cyng R Pole ac eiliwyd gan y Cyng G Jones i dderbyn yr adroddiad. Pawb wedi cytuno. **Penderfynwyd** nodi.

145/2024-2025 Cynnal fforwm er mwyn i aelodau godi adroddiadau/cwestiynau drwy'r Cadeirydd.

Awgrymodd y Cyng E Jenkins y gallai Cyngor Cymuned Llanarthne, os yn bosibl, brynu torch ychwanegol yn flynyddol i aelod o ardal y cyngor cymuned ei gosod yn y gwasanaeth Coffa. Trafododd aelodau'r Cyngor yr awgrym, a phenderfynwyd cefnogi'r cynnig a'i roi ar agenda cyfarfod Medi 2025. Cynigwyd gan y Cyng E Jenkins ac eiliwyd gan y Cyng N Thomas. Pawb yn Cytuno. **Penderfynwyd** nodi.

Dywedodd y Cyng G Jones fod arwydd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol ger Tŵr Paxton wedi'i dynnu i'w atgyweirio. **Penderfynwyd** nodi.

Dywedodd y Cynghorydd Sir H Jones fod y lloches bws yng Nghewn Abbey yn segur gan nad oedd yr ardal hon bellach ar lwybr y gwasanaeth bws ac nid oedd plant ysgol bellach yn byw yn yr ardal. Gan fod y lloches yn ased cyngor cymuned, cynigiodd y Cynghorydd Sir H Jones y dylid symud y lloches bws i leoliad mwy perthnasol. Trafododd aelodau'r Cyngor y cynnig, ac awgrymwyd y dylid ail-leoli'r lloches bws wrth y fynedfa i GFGC gan ei fod ar lwybr gwasanaeth bws a bod plant ysgol yn cael eu casglu yno'n ddyddiol. Gan fod y lleoliad hwn wedi ei leoli ger cylchfan, ystyriwyd pryderon diogelwch. Roedd lleoliad arall a awgrymwyd rhwng mynedfa GFGC a'r gylchfan ger Heol Abertawe. Dywedodd y Clerc y byddai angen i nifer o bartïon fod yn rhan o'r drafodaeth hon oherwydd y lleoliad. Awgrymodd y Clerc wrth i'r bysus ddod i mewn i'r GFGC i droi'r hyn sy'n agosáu at GFGC i ofyn a oedd modd lleoli'r gysgodfan

y tu mewn i'r giatiau yn syniad gwell. Cytunodd holl aelodau'r cyngor a oedd yn bresennol. **Penderfynwyd** i'r Clerc gysylltu â GFGC.
Dywedodd y Cyng G Jones fod angen golchi pwysau ar bob lloches bws yn ardal y cyngor cymuned. **Penderfynwyd** i'r Clerc ddod o hyd i gontractwr posibl a chysylltu ag ef.

146/2024-2025 Yn Camera 20.39.

Gadawodd y rhai nad oeddent yn aelodau o'r Cyngor Cymuned, neu'r Clerc y cyfarfod – i beidio â dychwelyd. Mae'r gwaharddiad oherwydd bod materion personél / staffio yn cael eu trafod.

147/2024-2024 Cytundeb tâl gwasanaeth Llywodraeth Leol 2024 - 2025.

Derbyniwyd e-bost ar 25/10/2024 ac fe'i hanfonwyd at holl aelodau'r cyngor ynghylch cytundeb cyflog cenedlaethol 2024 – 2025 oddi wrth NALC. Adroddodd y Clerc fod y cyflog presennol o LC1 PWYNT 13, sef £26,873 wedi codi i £28,163 a bod y cyflog newydd yn weithredol o 01/04/2024. Cadarnhaodd y Clerc hefyd fod arian ar gael yn y gyllideb i ganiatáu ar gyfer y cynnydd gan fod y Clerc wedi rhagweld y cynnydd. Adroddodd y Clerc y dylid ychwanegu cyfradd chwyddiant lonawr 2024 o 4.0% (CPI) at ffigyrau lwfansau'r Clerc o 01/04/2024. Cytunodd holl aelodau'r cyngor. **Penderfynwyd** i'r Clerc weithredu'r cynnydd o 01/04/2023 yn cyflogres Rhagfyr 2024. Cynigwyd gan y Cyng R Pole ac eiliwyd gan y Cyng Sir H Jones. Pawb wedi cytuno. **Penderfynwyd** nodi.

148/2024-2025 Cyfarfod Nesaf.

Dyddiad y cyfarfod nesaf i'w gynnal ar-lein – 10/12/2024 am 19.00.

149/2024-2025 Daeth y Cyfarfod i ben am 20.45.

Cadeirydd

Dyddiad
